

A hófúvás és a hófogó erdősáv

dr. Rigó Mihály
okl. erdőmérnök
okl. építőmérnök

Ha Ausztriában 1 m-nél vékonyabb, kevesebb hó esik, akkor aggódnak, kétségbe esnek a turizmus bevételeinek csökkenése miatt. Nálunk viszont egy 10 cm-es hó leülteti a fél országot.

Hó, széllel

2013. III. 14-én és 15-én majdnem leállt az ország egy 10 cm-es hótól, mely 100-150 km/órás széllel jött.

A szállított, repített hó

Látni is alig lehet:

http://kepek.origo.hu/galleriesdisplay/gdisplay?xml=/1303/K_osz2013314151743/gallery.xml&rovat=idojaras#/2

Hiába túrják, tolják a havat, ez csak értelmetlen energiapazarlás, értelmetlen és rendkívül költséges beavatkozás, mivel a szél pillanatok alatt pótolja az útról letolt havat.

http://www.nyugat.hu/tartalom/cikk/hofogo_halok

Volt, ahol vízszintesen „esett” a hó:

<http://www.felsofokon.hu/hajdu-roland-blogja/2013/03/25/zold-hofogok>

Az úton fél és másfél méter vastag a hó, ahogy a buszmegálló tábla mutatja:

http://kepek.origo.hu/galleriesdisplay/gdisplay?xml=/1303/Sz_zs2013315105527/gallery.xml&rovat=itthon#/13

A lerakott hó

Egyszer azután a szél valami miatt elveszti az erejét és lerakja a havat. Ha nincs szerencsénk, akkor pont az útra!

Itt magasabb az embernél a kupac.

Ide biztos nem áll be busz mostanában:

A mostani hódombok helyén napsütésben két sávon ömlik a forgalom (lehet, hogy valamelyik alatt autó is van!):

http://kepek.origo.hu/galleriesdisplay/gdisplay?xml=/1303/Sz_za2013315105527/gallery.xml&rovat=itthon#/13
http://kepek.origo.hu/galleriesdisplay/gdisplay?xml=/1301/h_201311715213/gallery.xml&rovat=idojaras

A hófogó erdősáv

Lehet mérsékelni a következményeket? Nyilván! Évtizedekkel ezelőtt kitalálták már a **hófogó erdősávot!**

Mire jó a hófogó erdősáv?

Lecsökkenti a szél sebességét! Emiatt pedig a szél lerakja a szállított havat. Ehhez egyrészt hely kell, ahol elfér az erdősáv, és másrészt hely kell az erdősáv és az út között, ahol a hó leülepszik. Ennyi a titok!

Mit kellene tenni?

1. Csak remélni lehet, hogy most rögzítették a hóakadályos útszakaszokat.
2. Ezek közül ki kellene választani azokat a szakaszokat, ahol segít a hófogó erdősáv.
3. Szakszerűen meg kellene tervezni az erdősávot.
4. Meg kellene venni az idegen földtulajdonosoktól a szükséges földterületeket.
5. Telepíteni kellene, majd fenn kellene tartani, ápolni kellene az erdősávot.

Sokba kerül?

Igen, és a látott védekezés nem?

Milyenek a mai elvei a hófogó erdősávoknak?

Ma már sokkal kisebb helyen megoldható a feladat, mely nagyon lényeges változás a korábbi elvekhez képest:

„Az elmúlt évtizedek kísérleti tapasztalatai alapján kiderült, hogy a széles (15-20 soros) erdősávok nem hoznak nagyobb hasznot, mint a 3-5 sorból állók, mivel már pár sor után – szerkezetétől függően – a szél ereje az állomány belsejébe jutva belátható távolságon belül felőrlik.”

<http://www.nyme.hu/index.php/19546/?&L=1>

„A hófogó erdősávok elsődleges célja értelemszerűen a hófúvások kialakulásának megelőzése, ami az úttól mért megfelelő védőtávolság betartásával és a megfelelő hófogó állományszerkezet kialakításával és fenntartásával érhető el. A hófogó erdősávok tervezésének és létrehozásának alapvető célja a havat szállító szél sebességének csökkentése. A hófogó erdősáv előtti és az azt követő hólerakó zónákban az összegyűjtött hó mennyiségét úgy lehet tovább növelni, ha az erdősáv közelében további vonalas fásítások (sövény, fasor) létesülnek, azaz többlépcsős védőhatás érvényesül. Hófogó erdősáv alkalmazása esetén annak széle a forgalmi sáv szélétől legalább 7-10 méter kell, hogy legyen, de legfeljebb a 20 méteres oldaltávolság indokolt. A veszélyes irányú szélnek kitett oldalon két cserjesorból, majd két-három fasorból, és a védett oldalon egy cserjesorból álló, 5-6 méter széles erdősáv alkalmazása már elegendő védelmet biztosít.”

„Amennyiben a hófogó erdősávok fenntartásáról folyamatosan gondoskodnak, a leghatékonyabb biológiai megoldásnak minősülnek a hófúvások elleni védekezésben. Segítségükkel nemcsak a hótól elzárt települések számát, vagy a hóeltakarításra áldozott összegeket lehet csökkenteni, de vegetációs időszakban is nagy szolgálatot tesznek a légszennyezés, így elsősorban, a por- és zajhatás csökkentésével, valamint üdítő, a táj arculatát is meghatározó látványosságnak számítanak. A hófogó erdősávok telepítését

követően már 1-2 éven belül jelentkeznek pozitív hatásuk, így azok mielőbbi szisztematikus újratelepítését szükséges megkezdeni.”

http://www.oe.hu/hirek/hirarchivum/1528433-hofogo_erdosavok

„Elsődleges funkciójuk a havat szállító szél sebességének csökkentésében van, kialakításuk gondos tervezőmunkát igényel. A nagyobb fokú védelmet többlépcsős kialakítással lehet elérni – az erdősáv előtti területen sövény és fasorok telepítésével. A hófogó erdősáv széle a forgalmi sáv szélétől minimum 7-10 méterre kell, hogy legyen, de maximum 20 méteres oldaltávolság indokolt. A gyakori szélnek kitett oldalon két cserjesorból, majd két-három fasorból, és a védett oldalon egy cserjesorból álló, 5-6 méter széles erdősáv kialakítása már megfelelő védelmet biztosít. Pozitív hatásuk már a telepítést követő 1-2 évben jelentkezik.

Elsődleges funkciójuk (hófűvások elleni védelem) mellett több „járulékos” haszonnal is bírnak. Ilyenek pl. a biodiverzitás növelése, élőhelyi funkció, fontos szerepet tölthetnek be a légszennyezés (porhatás) csökkentésében, zajvédő szerepük van és nem elhanyagolható a tájképi értékük sem. A hófogó erdősávok nem csak a télnek „szólnak”, a környezet- és a tájvédelemben betöltött összetett funkciójuk miatt szerepük minden évszakban kiemelt fontosságú. 2011 és 2012 kora tavaszán por- és homokviharak nehezítették az életünket, az idén pedig hamisítatlan téli időjárás.”

<http://www.felsofokon.hu/hajdu-roland-blogja/2013/03/25/zold-hofogok>

Fogunk ezek után hófogó erdősávot telepíteni?

Nyilván nem.

Amint elolvad majd a hó, azonnal elfelejtjük majd a hófűvás okozta gondot. Ugyanúgy, mint az árvíz- vagy a belvízveszély elmúlása után szoktuk. A mai helytelen szemléletnek megfelelően elhárítanak egy katasztrófát, majd nem tesznek semmit azért, hogy lehetőleg ne ismétlődjön meg. Ha jön, majd újra elhárítják! Nincs katasztrófa-megelőzés!

Nem kellene az új utak engedélyezési eljárása során kötelezően megkövetelni, mint az út lényegi tartozékát, a hófogó erdősávot?

Nem kellene ezeket mielőbb fokozatosan pótolni a meglévő utaknál?

Nem kell egy kis értelmes, hasznos munka a közmunkásoknak?

Szeged, 2013. március 25.